

MEMÒRIA D'ACTIVITATS DEL GRUP OBSERVATORI DE MOBBING (OM-ICA) 2004-2007

ACTIVITATS 2004

1.- Acte de Presentació del grup Observatori de Mobbing

27 de maig de 2004

Auditori del CERC, Montalegre, 7, Barcelona

Presentació a càrrec d'un representant de l'ICA, amb la participació de: Mª Dolores Peris (UB), Marina Parès (MobbingNO-Associació Catalana), Carme Escudé (Associació CLAM contra l'assetjament moral en el treball), Glòria Cruceta (Federació Empresarial FEDECAI), Joan Merino (coordinador del grup Observatori de Mobbing), Isabel Martos (Assessora de Riscos Psicosocials al dept. d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya) i Julián Paniagua (UAM).

2.- Monogràfic "Relació entre cultura d'empresa i els factors de risc del mobbing"

24 de novembre de 2004

CSIC, Egipcíaques, 15, Barcelona

Programa:

17.00 hores: Presentació del Monogràfic a càrrec Josep Martí. Junta Directiva de l'Institut Català d'Antropologia

- Julian Paniagua, Dr. Antropòleg. Universitat Autònoma de Madrid.
- Patricia González. Psicòloga. Tècnica Sup. Prevenció de Riscs Laborals. Directora de Formació de l'Institut Basc d'Ergonomia.
- Albert Recio. Economista. Professor titular de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Daya H. Roolsma. Psicòloga. Directora de la Unitat de Valoració del dany Psicosocial de l'Associació d'Estudis de Prevenció i Salut Laboral (AEPSAL)
- Gloria Poyatos, Advocada, Gabinet Tècnic Jurídic de CCOO.

Modera: Isabel Martos. Observatori de mobbing de l'Institut Català d'Antropologia (OM-ICA)

19.00 hores: Presentació de la guia Clam "Guia para afrontar el acoso psicológico en el trabajo" Associació Catalana contra l'assetjament moral a la feina (CLAM).

Modera: Joan Merino. Coordinador de l'Observatori de mobbing de l'Institut Català d'Antropologia (OM-ICA)

ACTIVITATS 2005

1.- Parlem de Mobbing: tres autors & tres llibres

4 de març de 2005 a les 17,00 h.

CERC, Montalegre, 7, Barcelona

INTERVENCIONS:

- Manuel Velázquez (Cap de la Inspecció de Treball i SS de Biscaia), autor del llibre "Mobbing, violencia física y estrés en el trabajo. Aspectos jurídicos de los riesgos psicosociales".
- Gloria Poyatos (Advocada de la CONC), autora del llibre "Mobbing, Análisis Multidisciplinar y estrategia Legal".
- Julian Paniagua (Dr. Antropòleg), autor del llibre "Las dos racionalidades. Estudio antropológico de una Empresa textil" Llibre guardonat a la primera edició dels Premis d' Investigació del Consejo Económico y Social de la Comunidad de Madrid.
- Moderadora: Marina Parés. Observatori de Mobbing de l'Institut Català d'Antropologia

2.- 1er Forum de Observatorios de la Violencia

10 de juny de 2005

CERC, Montalegre, 7, Barcelona

3.- Mesa 3 del X Congreso de Antropología de Sevilla

Violencia simbólica: el mobbing y la cultura del poder del mercado.

X Congreso de Antropología

Sevilla, septiembre / 2005

- Violencia simbólica versus mobbing. Joan Merino González, Antropólogo, Técnico superior en Prevención de riesgos laborales, actualmente realizando la tesis doctoral sobre la "Antropología del mobbing". Coordinador del "Observatori de mobbing de l'Institut Català d'Antropologia". (OM-ICA)
- Redes clienterales y mobbing. Julián Paniagua López. Dr. en Antropología Social, especialista en Antropología económica y Antropología del trabajo. Profesor colaborador del Departamento de Antropología de la Universidad Autónoma de Madrid.
- Sentido del humor, sentido del poder. Situaciones de liderazgo simbólico en la dirección empresarial. Sergio López Martínez. Investigador en el Departamento de

Antropología social de la Universidad Complutense de Madrid, Director de recursos humanos en empresa multinacional y Director/Consultor de proyectos en la Asociación Antropólogos Iberoamericanos en Red (AIBR).

- Mobbing: Ritos de Iniciación y de Continuidad en el Gang del acoso. Marina Parés Soliva. Diplomada en Trabajo Social, especializada en peritaje social jurídico.

Tesorera de la Federación Estatal de Asociaciones contra el Acoso Psicológico en el Trabajo.

- Fast Food: Violencia simbólica. La migración y el poder del mercado. Claudia Nancy Quiceno Montoya. Antropóloga. Universidad del Cauca –Colombia.

- El Mobbing en Gays y Lesbianas. Rafael Cruz. Antropólogo. Delegación Provincial de Salud de CCOO-Sevilla. José Díaz. Antropólogo y Gestor Cultural del Ayuntamiento de Villablanca (Huelva).

- Dos culturas laborales enfrentadas: un caso de mobbing desde la Antropología. Juan Antonio Maroto Fernández. Sociólogo. Auditor interno (reconocido por AENOR), del sistema de calidad del BOE (adscrito al Ministerio de la Presidencia). Actualmente realizando la tesis doctoral sobre antropología de las organizaciones.

- Análisis jurídico filosófico sobre el mobbing en el ordenamiento jurídico español y su distinción del acoso en el trabajo. Rosa Mª Ricoy Casas. Abogada. Investigadora en la Facultad de Derecho de la Universidad de Vigo.

- La solidaridad pervertida. Isabel Martos. Observatori de Mobbing de l'Institut Català d'Antropologia (OM-ICA), Asesora en Riesgos Psicosociales del Comité de Salut Laboral (DEF-Generalitat de Catalunya)

Joan Merino & Julián Paniagua

Coordinadores de la mesa de trabajo: Violencia simbólica: el mobbing y la cultura del poder del mercado

4.- "La relación médico-paciente culturalmente diferentes"

9 de noviembre de 2005, a les 18.30 h.

Plató del CERC, carrer Montalegre, 7, Barcelona.

A càrrec del Dr. Francisco Collazos i el Dr. Adil Qureshi del Servei de Psiquiatria de l'Hospital Universitari de la Vall d'Hebrón. Autors del llibre "La relación entre el médico y paciente culturalmente diferentes"

ACTIVITATS 2006

1.- Jornada d'Experts "La Violència a la Societat Catalana"

28 de març del 2006

Auditori del CERC, carrer Montalegre, 7, Barcelona

PROGRAMA

09.00 h. Recepció i lliurament de documents

09.15 h. Inauguració de la Jornada: Verena Stolcke - Presidenta de l'Institut Català d'Antropologia.

09.30 – 10.15 h. Violència envers les Dones

- Marta Selva - Presidenta de l'Institut Català de les Dones.

- Lara Padilla - Presidenta de l'Associació d'Assistència a Dones Agredides Sexualment.

Modera: Mercè Molina - Presidenta de l'Associació Dones Juristes.

10.15 – 11.00 h. L'Assetjament Laboral

- Elena Juanola - CSCSTB, Departament de Treball.

- Joan Merino - Director de l'Observatori de Mobbing de l'Institut Català d'Antropologia.

Modera: Montserrat Albert - Presidenta de l'Associació Catalana MobbingNO i Membre de l'Observatori de Mobbing (OM-ICA)

11.00 – 11.30 h. Pausa

11.30 – 12.15 h. Violència a les Escoles

- Ferran Bari - President de SOS-Bullying, Servei d'atenció contra l'assetjament i la violència als Centres Educatius.

- Carme Escudé - Assessora de llengua, interculturalitat i cohesió social a les comarques gironines del Departament d'Educació.

Modera: Jordi Frauca - President de l'Associació contra l'assetjament escolar de Catalunya.

12.15 – 13.00 h. Drets Humans a la Societat Catalana

- Iñaki Rivera - Director de l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona.

- Begoña Sanchez - Portaveu SOS Racisme Catalunya.

Modera: Dolores Juliano - Directora del Projecte d'investigació LICIT (Línia d'investigació i cooperació amb immigrants i treballadores sexuals).

13.00 – 13.30 h. Conferència de clausura "Les persones sense sostre" , per Elisabet Tejero i Laura Torrabadella, autores del llibre: Vides al descobert

2.- La violència envers els menors

27 de juny de 2006, a les 18.00 h.

Plató del CERC, carrer Montalegre 7, Barcelona

"La descoordinació que va desembocar en la brutal agressió contra la nena de Montcada i Reixac, amb danys neurològics irreversibles, pot reproduir-se en qualsevol moment?"

PROGRAMA

18.00.- Presenta i modera: Joan Merino, antropòleg, OM-ICA

18.15 .- 19.30 h. Trencant Silencis: Taller de Prevenció d'Abusos Sexuals i Maltractament a Menors, Vicki Bernadet, Presidenta de l'Associació FADA per a l'Assessorament i la Prevenció dels Abusos Sexuals a Menors.

19.30 a 20.00 h. Col.loqui

3.- Acoso laboral en la mujer

Conferència de l'Observatori de Mobbing (OM-ICA) a Madrid

29 de juny de 2006 a les 17'30 horas

Centro Municipal de la Mujer, C/ S. Eugenio, nº 8 . (Getafe) Madrid.

PROGRAMA

17, 30h. Gerardo Mediavilla Periodista, escritor del libro "¿Porque la han tomado conmigo?"

Manuel Hernandez Saez, Expresidente de la Federacion estatal de asociaciones FACAPT, Expresidente de ACAL Madrid, Miembro del Observatori de Mobbing (OM-ICA) del Institut Català d'Antropologia, Responsable regional sobre mobbing de FES-UGT Castilla la Mancha

19 h. : concentració silenciosa de cinco minutos en la Pza. General Palacios (junto a Centro Municipal de la Mujer) .

4.- Antropologia del mobbing

26 de setembre de 2006, a les 16.30 h.

Auditori del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)

c/ Montalegre, núm. 7, Barcelona

Presenta:

Nydia Tremoleda, Antropòloga, membre de l'Observatori de Mobbing (OM-ICA)

Ponents:

Isabel Martos Hinojosa, Coordinadora de l'Observatori de Mobbing (OM-ICA)

- Mobbing: Mites i rites en les representacions de persecució

Julian Paniagua López, Dr. Antropòleg, especialista d'Antropologia Econòmica i del Treball, UAM. Autor del llibre "Las dos racionalidades. Estudio antropológico de una Empresa textil" Llibre guardonat a la primera edició dels Premis d'Investigació del Consejo Económico y Social de la Comunidad de Madrid, Responsable de Projectes de l'Observatori de Mobbing (OM-ICA).

- El telemarketing: ¿un ejemplo de acoso colectivo?

Ubaldo Martínez Veiga, Catedràtic d'Antropologia Social, especialista en Antropologia Econòmica. Professor a la UNED. Autor del llibre "El Ejido: Discriminación, exclusión y racismo", entre d'altres.

Modera:

Dolors Comas d'Argemir, Catedràtica d'Antropologia Social; URV. Autora de nombroses investigacions, articles i llibres sobre antropologia econòmica, treball, gènere i cultura.

ACTIVITATS 2007

1. Jornada Tècnica "L'assetjament sexual en el treball"

29 de maig de 2007

Auditori CERC - Montalegre, 7 - Barcelona

PROGRAMA

10.00.- Presentació de la Jornada:

-Sara Berbel, Responsable del Programa per a la Igualtat d'Oportunitats en el Treball. Departament de Treball, Generalitat de Catalunya.

10.15.- 11.00 h. "L'assetjament sexual a la feina", estudi realitzat per l'Institut de la Mujer, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

- José Antonio Barragán, Gerent de INMARK Estudios y Estrategias i director de l'estudi.

Modera: Joan Merino, Director de l'Observatori de Mobbing de l'Institut Català d'Antropologia.

11.00 – 11.30 h. Els mecanismes processals davant l'assetjament sexual.

- Lara Padilla, Advocada del Bufet Varela.

Modera: Pablo Meseguer, Advocat Penalista.

11.30 – 11.45 Pausa

2. Jornada Mobbing Immobiliari

27 de juny de 2007

Auditori del CEC, carrer Montalegre 7, Barcelona

Presentació

Va ser un periodista qui, per mimetisme amb l'assetjament laboral, va utilitzar per primera vegada l'expressió mobbing immobiliari, ara fa 4 anys. I ho va endevinar de ple, perquè hi concòrren els dos paràmetres que defineixen per essència el mobbing: el pla preconcebut amb l'objectiu d'eliminar, en aquest cas l'ocupant de l'habitatge, i la utilització de tot tipus de tretes i tècniques confuses, il·legals i delictives per aconseguir-ho.

A Andalusia usen un terme molt descriptiu asustaviejas. La imatge que tenim del mobbing immobiliari, a través de la premsa i les administracions, és el d'un fenomen puntual que pateixen especialment gent gran, llogaters en habitatges amb contractes indefinits. I és cert.

Tanmateix, és una visió limitada d'un fenomen que, repetim, té un objectiu clar que s'assoleix vulnerant els drets de les persones: l'expulsió.

El Taller Contra la Violència Immobiliària i Urbanística va ser dels primers en alertar sobre el seu abast amb la publicació de "El cielo está enladrillado: entre el mobbing y la violencia inmobiliaria y urbanística".

Les denúncies per aquestes situacions, patides individual o col·lectivament, s'estan convertint en un clam social, especialment en els àmbits territorials on hi ha expectatives de guany especulatiu a curt i mig termini.

Aquesta jornada vol debatre sobre mobbing immobiliari des de tres vessants: la tècnica, la institucional i la política, amb un rerafons clarament reivindicatiu: el dret de les persones a viure a casa.

Programa

09.00 h – Inauguració de la Jornada

· Joan Merino, Director de l'Observatori de Mobbing, Institut Català d'Antropologia.

- Isabel Martos, Coordinadora de l'Observatori de Mobbing, Institut Català d'Antropologia.

09.15 – 09.45 h. Conferència Inaugural.

- Arcadi Oliveres, President de Justícia i Pau.

09.45 – 11.30 h. Taula rodona.

- Eva Piñeiro, Arquitectes Sense Fronteres.
- Josep Maria Vilanova i Claret, Arquitecte Urbanista.
- Roser Plandiura, Advocada.
- Maria Teresa Tapada Berteli, Antropòloga.

11.30 – 11.45h. Pausa

11.45 - 12.30 h. Taula rodona.

- Carme Trilla, Secretària d'Habitatge del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya

12.30 – 13.15 h. Taula rodona.

- Ada Colau . Taller contra la violència immobiliària i urbanística
- Pere Farré. Taller contra la violència immobiliària i urbanística

Modera: Nydia Tremoleda, Observatori de Mobbing de l'Institut Català d'Antropologia.

13.00 - 13.30 h. Conferència de Cloenda:

- Carlos Jiménez Villarejo, exfiscal anticorrupció.
- Modera: Eva Fernández, Presidenta de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB).